

پیشنهاد کردم از مجلس اظهار نشد بناشد بمد که خواننده میشود یادداشت شود حالاهم مجددآخوانده شد و اشاره نشده است ودرصورت مجلس غره ذی- حجه نوشته شده بود وپریروز هم که خواننداین اعتراض شد بنابود که تصویب بشود وبنویسد حالا هم که خوانده میشود نوشته نشده .

معاذالملک - صورت رای خود را باید تانیاً مرحمت فرمائید .

لسانالحکما - گمان میکنم بکنفر از نمایندگان باید در آن انتخاب درجه دوم در آن ه و نفرانتخاب بشود قانوناًحالا نمیدانم چرانوشتمند که در مجلس انتخاب بشود بنده میخواستم عرض کنم چرا در صورت پنج نفر نوشته شده است که باید انتخاب شود .

معاذالملک - در نظامنامه انتخابات گنک است این مطلب که اگر مجلس افتتاح شد این وظیفه و وظیفه مجلس است یا اینکه بایستی آن اشخاصیکه سابقاً انتخاب کرده بودند یا از میان خودشان انتخاب بکنند و یا اینکه منتخب درجه اول است مسام است اگر بایستی در این خصوص مذاکره شود این ماده در نظامنامه مبهم است اگر بناست مذاکره شود يك مجلس مخصوصی لازم دارد مطرح شود

نایب رئیس - موضوع بحث این یاد داشتی است که خوانده میشود

ذکاءالملک - از آنچه من سوداگران ایرانیان مقیم مصر سابقاً يك تلگراف تبریکی رسیده بود حالاهم لایحه مفصلی رسیده است مبنی بر تبریک و يك مکتوب مفصل هم از ارفع الدوله رسیده متضمن صورت خطابه که در روز جشن مجلس شورای ملی در سفارت کبرای ایران باحضور وجوه دولت علمیه قرائت نموده و همچنین متضمن مقاله های ج-رائد اسلامبول که راجع بافتتاح مجلس بوده است

در این موقع شروع بقرائت نظامنامه داخلی گردید و تا ماده (۶۶) مباحثه کردند و مطالب لازمه را یاد داشت نمودند پس از آن نایب رئیس اظهار داشتند فردا از سه ساعت بغروب مانده برای بقیه مباحثه نظامنامه مجلس منعقد میشود فردا صبح هم هر کس توضیحاتی میخواهد بدهد ودر کمیسیون حاضر شود مجلس یکساعت و نیم از شب ختم شد

جلسه ۲۱

مذاکرات یوم یکشنبه پنجم شهر ذیحجه الحرام ۱۳۲۷

مجلس دو ساعت و ربع قبل از غروب منعقد گردید چون رئیس نیامده بودند لذا حاجی سید نصرالله نایب رئیس اول بجای رئیس جلوس فرمودند

نایب رئیس - امروز جناب رئیس بسواسطه کسالتی که داشتند نتوانستند بمد اظهار تشریف بیاورند .

(خلاصه مذاکرات جلسه قبل را جناب معاذالملک قرائت کردند)

آقاشیخ ابراهیم زنجانی - بنده يك ملاحظه دارم وبهه آقا بان عرض میکنم یا بنویسید سه ساعت بغروب مانده یا در همان سه ساعت بغروب مانده حاضر شوند

نایب رئیس - صحیح میفرمائید ولیکن هیئت

رئیس در سر ساعت حاضرند باید وکلای محترم در موقعیکه اطلاع میدهند تشریف بیاورند و اینجا خبرکنند هیئت رئیس بیایند در حقیقت این خیلی اسباب تاسف است با این ضیق وقت که ما داریم نباید مسامحه کنیم در اینکار همیشه باید مراقبت داشته باشیم که سر سه ساعت حاضر باشیم بجهت اینکه خیلی لوايح مهمه مفیده در هیئت رئیس موجود است که خیلی سزاوار است که باید زود بیاید بمجلس و بگذرد واستدعا میکنم که بموقع تشریف بیاورند و مناقشات الفاظی بکفوری کمتر بشود هر جا يك دقت نظری هست همانجا اکتفا شود

متین السلطنه - خوب است مقرر فرمائید هر کس دیر میآید اسمش را بنویسند

نایب رئیس - دیگر در صورت مجلس فرمایشی داشتید اعتراضی نشد امضا نمودند

میرزا ابراهیم خان - زمان شروع بنطق تا پنجاه و دو ثانیه بطوری نطق فرمودند که مسموع نویسندگان نگردید همینطور که فرمودید لوايح از برای اصلاح نظامنامه هیچ ضروری ندارد که بعضی جلسات طرف صبح منعقد شود تادر جلسات وعصر بکفوری کار کمتر شود

نایب رئیس - اینکه میفرمائید خیلی خوب است ولی چون کمیسیون ما هم داریم و خوب است که همانجا در کمیسیونها مساعدت کنند و کار خودشان را بکنند وعصر هم که سه ساعت بغروب شروع میشود تا ساعت دو از شب رفته باز هم خیلی فنیمت است روزها خیلی کوتاه است اگر کمیسیونها نبود خیلی خوب بود صبح عصر هر دو باشد

(در اینوقت شروع بقرائت و اصلاح نظامنامه داخلی گردید)

وتاماده (۱۱۸) قرائت شد و مجلس در یکساعت و نیم از شب ختم وموقوف بر روز ۳ شنبه آینده گردید در سه ساعت بغروب

جلسه ۲۲

صورت مذاکرات یوم سه شنبه هفتم شهر ذیحجه الحرام ۱۳۲۷

مجلس ۲۰ دقیقه قبل از غروب بمد از اینکه یکساعت سرأ منعقد بود علنی گردید .

معاذالملک - خلاصه مذاکرات مجلس یوم یکشنبه پنجم ذیحجه را قرائت کردند .

رئیس - ملاحظه در صورت مجلس هست یاخیر **متین السلطنه** - چنانچه سابق هم عرض شد خوب است در صورت مجلس یا بکلی اسم برده نشود یا اگر اسم برده میشود باید از هر کس اسم برده شود مثلاً در این صورت مجلس نوشته شده است که نایب رئیس فلان اظهار را کردند و اسم برده نشده است مقصود کدام نایب رئیس است

آقای حاجی سید نصرالله و آقای ممتاز الدوله و اسم برده شده که خلاصه را معاذالملک قرائت کردند در صورتیکه باید که در هر دو جا اسم برده نشود یا اسم برده شود و دیگر قرار شد که احامی اشخاص که دیر میآیند یادداشت شود گویا یادداشت نشده است . **محمد هاشم میرزا** - تا ماده سیزدهم . **ذکاء الملک** - خیر تا فصل سیزدهم

ماده ۱۱۸ . **رئیس** - موضوع مذاکرات امروز اولاً قرائت نظامنامه داخلی است و بعداً انتخاب پنج

نفر وکیل است که بجای آقای صنیع الدوله و آقای مشیرالدوله و آقای وثوق الدوله که استعفا کرده اند و مرحوم یحیی میرزا و مرحوم آقا میرزا باقر حسام- الاسلام در این موقع شروع بقرائت نظامنامه شد و تا ماده (۱۳۶) قرائت و موضوع مذاکره یادداشت شد .

رئیس - موضوع مذاکرات فردا اولاً انتخاب پنج نفر وکیل است که چون امروز دیر شد فردا اقتاده وبعضی نوشتجات و تلگرافات و تفکرات قصر است و کاغذ انجمن ارامنه راجع بانتخاب وکیلشان است .

تقی زاده - بنده بعضی عرایض دارم راجع

بغود مجلس است اجزاء هر يك از ادارات دولت از بستخانه و گمرک وغیره که صبح تا شام باید کار بکنند صبح سه ساعت از دسسته میروند وعصر یکساعت قبل از غروب فارغ می شوند و میروند در خانه های خودشان راحت می نشینند وماها که از ولایات آمده ایم اینجا حاضریم از صبح تا شام مثل عمله کار بکنیم وعصر بخانه برویم میدانیم بین تمام ماها شاید چهار پنج نفر بیشتر نباشد که کالسکه ودرشکه و آدم ومستحفظدارند باقی باید بزحمت زیاد بروند دو ساعت سه ساعت از شب گذشته در صورتیکه در راه همه قسم ممکن است اسباب زحمت فراهم شود فردا هم کل و باطلاق خواهد بود و این را امتحان کرده ایم اگر مجلس یکساعت قبل از غروب منعقد شود دو ساعت از شب گذشته ختم میشود و اگر سه ساعت یا چهار ساعت بغروب مانده مجلس منعقد بشود باز هم دو ساعت از شب گذشته مجلس ختم میشود و اینطور نباید بشود وقت مجلس باید محدود باشد که لااقل نیمساعت بغروب مانده مجلس ختم شود برای اینکه ما نمیتوانیم هر کدام چند نفر مستحفظ همراه داشته باشیم بیاییم بنده حاضر از صبح بخوایم بیایم مشغول کار بشوم یا عصر یا نیمساعت بغروب مانده بخانه بروم برای اینکه بعضی از ماها مثلاً باید بروند دروازه قزوین و آنجا مثل فرنگستان نیست که خیابانها چراغ الکتریك داشته باشد ویلیس منظم و خیابانهای ساخته پس در هر صورت و کلاً باید زود بروند بخانه خودشان .

رئیس - صحیح است باید کاری کرد که مجلس بموقع منعقد شود ولی چیزیکه هست این است که آخر مجلس را نمیتوان نیمساعت بغروب مانده معین کرد باید طوری کرد که لااقل غروب ختم شود .

وکیل التجار - بنده غروب ختم شود قبول دارم ولی از آنطرف باید سر وقت حاضر شویم يك روز نشده است که از ابتدای این مجلس دو ساعت و نیم بغروب منعقد شود بنده عرض میکنم غروب ختم شود ولی سه یا دو ساعت و نیم بغروب منعقد شود .

حسنعلی خان - بنده عرض میکنم استدعای از هیئت رئیس دارم که ما را مجبور کنند با اینکه سر وقت حاضر شویم تا تاخیر در موقع انعقاد نشود .

تقی زاده - بنده اینجا عرض دارم که هیئت رئیس نباید ما را مجبور کنند همین قانون داخلی که نوشته شده است حاکم این قضایا هست محتاج باجبار هیئت رئیس نیست (مجلس دو ساعت و نیم از شب گذشته ختم گردید .

رئیس - صحیح است باید کاری کرد که مجلس بموقع منعقد شود ولی چیزیکه هست این است که آخر مجلس را نمیتوان نیمساعت بغروب مانده معین کرد باید طوری کرد که لااقل غروب ختم شود .

وکیل التجار - بنده غروب ختم شود قبول دارم ولی از آنطرف باید سر وقت حاضر شویم يك روز نشده است که از ابتدای این مجلس دو ساعت و نیم بغروب منعقد شود بنده عرض میکنم غروب ختم شود ولی سه یا دو ساعت و نیم بغروب منعقد شود .

حسنعلی خان - بنده عرض میکنم استدعای از هیئت رئیس دارم که ما را مجبور کنند با اینکه سر وقت حاضر شویم تا تاخیر در موقع انعقاد نشود .

تقی زاده - بنده اینجا عرض دارم که هیئت رئیس نباید ما را مجبور کنند همین قانون داخلی که نوشته شده است حاکم این قضایا هست محتاج باجبار هیئت رئیس نیست (مجلس دو ساعت و نیم از شب گذشته ختم گردید .